

Павло Міщук

студент гр. ФААзм-11,

Західноукраїнський національний університет, м. Тернопіль

Науковий керівник: к.е.н., доцент Інна Гуцул

ПЕРСПЕКТИВИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ІНСТИТУЦІЙНОГО МЕХАНІЗМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СФЕРИ ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ НА ШЛЯХУ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СПІВТОВАРИСТВА

На теперішній час в Україні відбувається активне реформування низки органів державної влади, зокрема, переорієнтація їх роботи в контексті якісного забезпечення прав, свобод і публічних законних інтересів фізичних та юридичних осіб, нормального функціонування громадянського суспільства та держави. Вказане відповідає існуючим світовим тенденціям, оскільки слугує позитивній зміні уявлення громадськості про державну службу, підвищує довіру громадян до владних органів [1].

Видається, в умовах якісних змін та трансформацій, які відбуваються на теперішній час у ключових напрямках життя в Україні, у тому числі, й у сфері оподаткування, особливого значення набуває питання вдосконалення інституційного механізму забезпечення сфери оподаткування, що має на меті подолання викликів, які ставляться перед українською державою в межах євроінтеграційних процесів.

Першочерговим кроком на шляху проведення цілісної та системної реформи у сфері оподаткування та забезпечення якісного впливу суб'єктів публічної адміністрації, яких наділено повноваженнями у сфері оподаткування, та функціонування яких є змістовним елементом інституційного механізму забезпечення сфери оподаткування в Україні на сферу оподаткування, як вбачається, є покращення технології кадрового забезпечення. Вказане пояснюється тим, що якість та ефективність діяльності будь-якого суб'єкта публічної адміністрації, незалежно від того, які функції на нього покладено чинним законодавства, напряду залежить від ефективної розстановки кадрового потенціалу.

Беззаперечно, на сучасному етапі ефективно здійснюється формування нового покоління висококваліфікованих кадрів, які володіють сучасними методами і форматами роботи, поєднують стратегічний підхід із високим професіоналізмом. При цьому, видається, нормативно-правове та організаційне оформлення кадрового забезпечення сфери оподаткування має здійснюватися шляхом розроблення та прийняття в установленому порядку відповідних нормативно-правових актів, щорічних планів заходів, спрямованих на реалізацію кадрової стратегії, моніторингу стану їх виконання. Тільки у цьому разі можна буде домогтися досягнення оптимального балансу процесів оновлення та збереження кількісного та якісного складу інституційного механізму забезпечення сфери оподаткування в Україні, забезпечення його висококваліфікованими кадрами, необхідними для реалізації єдиної державної

податкової політики, злагодженого та консолідованого результату у створенні дієвого професійного та неупередженого інституційного механізму забезпечення сфери оподаткування в Україні, який дійсно зможе забезпечити фінансову стабільність Української держави.

Досить складною та багатогранною проблемою кадрового забезпечення сфери оподаткування в Україні є проблема психологічних аспектів діяльності. Необхідно вказати, що зазвичай психологічною підготовкою вважають комплекс взаємопов'язаних і взаємообумовлених заходів, яких спрямовано на формування та розвиток якостей і станів, що забезпечують найбільш ефективно вирішення ними професійних завдань [2]. З військової точки зору психологічна підготовка особового складу з підвищення ефективності виконання професійних завдань спрямована на: урахування соціально-психологічних передумов; оптимізацію умов місцезнаходження фахівців під час виконання своїх завдань; урахування фізіологічних факторів. Психологічна підготовка здійснюється зазвичай як у процесі навчання, так і безпосередньо у професійній діяльності і має на меті підвищити функціональні можливості психіки, забезпечити їх нормальну діяльність в умовах виконання професійних завдань як під час виконання службових обов'язків, так і поза службою [1].

Загальна картина стану та розвитку психології у сфері оподаткування, її ролі та місця у діяльності уповноважених суб'єктів публічної адміністрації щодо впорядкування та створення належних умов для сплати податків, зборів та інших загальнообов'язкових платежів, яка має на меті досягнення публічного інтересу, дає змогу стверджувати, що в процесі реалізації завдань, покладених на суб'єктів публічної адміністрації, функціонування яких є змістовним елементом інституційного механізму забезпечення сфери оподаткування, вказані суб'єкти повинні володіти різноманітними знаннями, вміннями та навичками [2]. Провідне місце серед них посідають знання економічного та правового характеру, вміння їх практичного застосування, а також професійно-психологічна підготовка: володіння навичками спілкування з клієнтами, що покликані зробити останніх більш клієнтоорієнтованими, володіння навичками нейтралізації конфліктних ситуацій, готовність коригувати поведінку, модель спілкування, готовність адекватно реагувати на конфліктні ситуації з платниками податків, вміння провести візуальну діагностику у процесі впорядкування та створення належних умов для сплати податків, зборів та інших загальнообов'язкових платежів.

Таким чином, видається, розвиток методологічних та методичних

основ психології у сфері оподаткування сприятиме підвищенню рівня ефективності професійної підготовки та виховання суб'єктів публічної адміністрації, яких наділено владними повноваженнями у сфері оподаткування та підвищенню рівня ефективності забезпечення сфери оподаткування в Україні.

На часі передбачається і впровадження нових професійних напрямів кадрового забезпечення сфери оподаткування в Україні – введення підтримки кадрових рішень шляхом впровадження вимірювань і систем оцінювання

(тестування) у такі напрями, як оцінка професійної компетентності (персональне профілювання), оцінка ділових, моральних, психологічних якостей, визначення посадової відповідності, оцінка якості та ефективності, визначення індивідуальних вкладів у загальний результат тощо.

Вбачається, основними принципами подальшої трансформації інституційного механізму забезпечення сфери оподаткування в Україні мають бути: мінімізація втручання держави в життєдіяльність суспільства; суспільний контроль прийняття управлінських рішень; підзвітність суб'єктів публічної адміністрації, котрі є змістовними елементами інституційного механізму забезпечення сфери оподаткування, громадянському суспільству, що, у свою чергу, посилить прозорість функціонування інституційного механізму забезпечення сфери оподаткування в Україні; повна прозорість основних заходів проведення реформи та громадська поінформованість. Однак спираючись на проведені дослідження та виділені передумови, варто наголосити, що модернізація окремих складових інституційного механізму забезпечення сфери оподаткування в Україні, без належної трансформації податкової системи та системи оподаткування не вирішить всіх нагальних проблем. А тому тільки за рахунок реформування інституційного механізму забезпечення сфери оподаткування в Україні в цілому можна не тільки реалізувати задекларовані в Податковому кодексі України принципи простоти, системності та прозорості, а й закласти продуктивні основи модернізації сфери оподаткування [4].

Таким чином відбувається переосмислення ролі держави у відносинах між владою та громадянами. При цьому, для проведення ефективної податкової політики в Україні необхідно мати систему податкового адміністрування, механізм якого надійно забезпечував би стабільні податкові надходження до бюджетів усіх рівнів. Натомість, у період інтеграції України в міжнародний простір, укладення міжнародних договорів і угод, виникла необхідність радикальної перебудови податкових відносин шляхом проведення податкової реформи, якої спрямовано на створення ефективного інституційного механізму забезпечення сфери оподаткування в Україні. Адже діючий інституційний механізм забезпечення сфери оподаткування має низку недоліків, які визначають його низьку ефективність, що, у свою чергу, породжує проблеми у сфері оподаткування. Видається, в Україні необхідно створити такий інституційний механізм забезпечення сфери оподаткування, який сприятиме забезпеченню фінансової стабільності держави, що є одним із першочергових завдань на сучасному етапі і на середньострокову перспективу [3].

Список використаних джерел

1. Крилов Д. В. Публічно-сервісна діяльність як основний напрямок державної податкової політики: адміністративно-правовий аспект: дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.07; Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ. Дніпро, 2020. 393 с.

2. Ткачик Ф. П. Удосконалення податкового контролю в Україні у контексті протидії ухиленню від оподаткування. *Економічний часопис XXI*. 2017. № 4. С. 133-137.
3. Янушевич Я. В. Сучасний стан та перспективи розвитку інституційного механізму забезпечення сфери оподаткування в Україні: адміністративно-правовий аспект: монографія. Запоріжжя: Видавничий дім «Гельветика», 2021. 340 с.
4. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>